

Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü Öğrencilerinin İşsizlik Kaygı Düzeyinin İncelenmesi: Bir Üniversite Örneği

Investigation of Unemployment Anxiety Level of Physiotherapy and Rehabilitation Department Students: A University Sample

Umur APAYDIN¹, Yasemin APAYDIN²

ÖZ

Bu çalışma bir üniversitenin fizyoterapi ve rehabilitasyon bölümü 3. ve 4. sınıf öğrencilerinin işsizlik kaygı düzeyinin incelenmesi amacıyla planlandı. Çalışmaya 55'i 3. sınıf, 54'ü 4. sınıf öğrencisi olmak üzere toplam 109 kişi katıldı (20 erkek, 89 kadın; ortalama yaş: 21,69 ± 1,18). Öğrencilerden, google formlar üzerinden anket linki gönderilerek oluşturulan formu doldurmaları istendi. Bu sayede katılımcıların sosyodemografik bilgileri kaydedildi. Benzer şekilde katılımcıların işsizlik kaygı düzeyleri İşsizlik Kaygı Düzeyi Ölçeği ile değerlendirildi. Ölçek dört alt boyut ve 26 maddeden oluşmaktadır. Çalışmaya katılan fizyoterapi öğrencilerinin işsizlik kaygı düzeyi ölçeğinin toplam puanı ortalaması 83,61 ± 18,08 idi. Cinsiyetler arasında işsizlik kaygı düzeyi ölçeği alt boyutları ve toplam puanı bakımından fark bulunmadı (p>0,05). Benzer şekilde aile gelir düzeyi ve barınma durumu açısından işsizlik kaygı düzeyi ölçeği alt boyutları ve toplam puanında fark bulunmadı (p>0,05). Ancak okunan bölümü kendi isteğiyle tercih edip etmeme ve iş bulabileceğini düşünüp düşünmeme durumlarına göre işsizlik kaygı düzeyi ölçeği alt boyutları ve toplam puanı bakımından fark gözlemlendi (p<0,05). Fizyoterapi okuyan öğrencilerde işsizlik kaygı düzeyinin yüksek olduğu gözlemlendi. Fizyoterapi ve rehabilitasyon bölümüyle ilgili istihdam olanaklarının artırılması için gerekli bürokratik girişimlerin yapılmasının öğrencilerin işsizlik kaygı düzeyini azaltabileceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Fizyoterapist, İstihdam, Kaygı, Öğrenciler.

ABSTRACT

This study was planned to investigate the unemployment anxiety level of 3rd and 4th year students of a university's physiotherapy and rehabilitation department. A total of 109 participants (20 males, 89 females; mean age: 21.69 ± 1.18 years), including 55 3rd year and 54 4th year students participated in the study. The students were asked to fill out the form created by sending a survey link via Google Forms. In this way, socio-demographic information of the participants was recorded. Similarly, unemployment anxiety levels of the participants were evaluated with the Unemployment Anxiety Level Scale. The scale consists of four sub-dimensions and 26 items. The mean total score of the unemployment anxiety level scale of the physiotherapy students participating in the study was 83.61 ± 18.08. There was no difference between genders in terms of unemployment anxiety level scale sub-dimensions and total score (p>0.05). Similarly, no difference was found in the sub-dimensions and total score of the unemployment anxiety level scale in terms of family income level and accommodation status (p>0.05). However, there was a difference in the sub-dimensions and total score of the unemployment anxiety level scale according to whether they preferred the department they studied voluntarily or not and whether they thought they could find a job or not (p<0.05). It was observed that unemployment anxiety level was high in physiotherapy students. We think that making the necessary bureaucratic initiatives to increase the employment opportunities related to the physiotherapy department can reduce the unemployment anxiety level of the students.

Keywords: Physical Therapist, Employment, Anxiety, Students.

Bu çalışma için Karadeniz Teknik Üniversitesi Sağlık Bilimleri Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu'ndan (Tarih/Karar No: 2022-13) izin alındı. Bu çalışma 15-17 Aralık 2022 tarihlerinde gerçekleştirilen 2. Uluslararası Gazi Sağlık Bilimleri Kongresinde sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Umur APAYDIN, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, umut.apaydin@ktu.edu.tr, ORCID: 0000-0002-0866-5870

² Arş. Gör. Dr. Yasemin APAYDIN, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Güneş Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Yüksekokulu, Nörolojik Fizyoterapi-Rehabilitasyon Anabilim Dalı, yasemin.apaydin@erdogan.edu.tr, ORCID: 0000-0001-6630-2632

İletişim / Corresponding Author: Umur APAYDIN
e-posta/e-mail: umut.apaydin@ktu.edu.tr

Geliş Tarihi / Received: 26.09.2024
Kabul Tarihi/Accepted: 28.12.2024

GİRİŞ

Dünyada fizyoterapi ve rehabilitasyon mesleği ile ilgili ilk kanıtlar M.Ö. 460 yıllarına dayanmaktadır. Bu dönemlerde Hipokrat'ın masaj ve su içi uygulamaları tedavi edici etkilerinden dolayı kullandığı bilinmektedir. Özellikle 2. Dünya savaşından sonra engellilik durumunun artmasıyla beraber fizyoterapi mesleğine duyulan ihtiyaç iyice belirgin düzeye gelmiştir.¹⁻³ 1961 yılında kurulan Hacettepe Üniversitesi Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Yüksekokulu ile beraber fizyoterapistlik mesleğinin ülkemizdeki temelleri de atılmıştır. 2010'lu yıllardan sonra ise gerek Fizyoterapi ve Rehabilitasyon bölüm sayısında, gerekse kontenjanlarda önemli ölçüde artış yaşanmıştır.^{2,4,5}

Kontenjandaki artışlar ve bölüm sayılarındaki değişim incelendiğinde 2010 yılında lisans programı sayısının 23, bu programlarda eğitim gören öğrenci sayısının 1225 olduğu Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) verilerinde belirtilmiştir.⁶ 2016 yılında lisans program sayısının 50, bu programlarda eğitim gören öğrenci sayısının 3942 olduğu belirtilmiştir.⁷ 2024 yılına gelindiğinde ise lisans program sayısının 114, bu programlarda eğitim gören öğrenci sayısının 7100 olduğu belirtilmiştir.⁸ Bu durum göz önünde bulundurulduğunda son yıllarda fizyoterapi ve rehabilitasyon bölümüne giren öğrenci sayısında yüksek derecede artış olduğu gözlenmiştir. Mezun sayısındaki artış ve son dönemlerdeki ekonomik dalgalanmalardan ötürü iş bulma imkanında azalma olması, fizyoterapi ve rehabilitasyon bölümü mezun aday ve mezunlarının kaygı ve endişe yaşayabileceğini düşündürmektedir.

Literatür incelendiğinde fizyoterapi ve rehabilitasyon bölümü öğrencilerinin işsizlik kaygı düzeyleri ile ilgili sınırlı sayıda çalışma olduğu gözlemlendi. Telci ve arkadaşları tarafından yapılan çalışmada fizyoterapi ve rehabilitasyon eğitimi alan son sınıf öğrencilerinin işsizlik kaygı düzeyi incelenmiş ve bu öğrencilerde işsizlik kaygı düzeyinin yüksek olduğu belirtilmiştir.² Başka bir çalışmada ise fizyoterapistlerin iş bulma süreleri ve istihdam durumları incelenmiştir. Bu çalışmanın sonucunda ise giderek artan bölüm sayısının, mezun fizyoterapistlerin iş bulma sürelerini ve istihdam durumlarını olumsuz etkilediği belirtilmiştir.¹ Diğer bir çalışmada ise fizyoterapi eğitimi alan lisans öğrencilerinin mesleki kaygı düzeyleri araştırılmıştır. Çalışmanın sonucunda dördüncü sınıf öğrencilerinde gelecek ve iş bulma kaygısının yüksek olduğu belirtilmiştir.⁴ Başka bir çalışmada fizyoterapi öğrencilerinin mesleğe ve eğitime yönelik tutumları ve bu durumun mesleki kaygıya etkisi incelenmiştir. Sonuç olarak öğrencilerin birçoğunun mesleki kaygı düzeylerinin orta ve yüksek derecede olduğu belirlenmiştir.⁹

Mevcut çalışmalar incelendiğinde genellikle çalışmaların son sınıf fizyoterapi öğrencileri üzerine odaklandığı görülmektedir. Bizim çalışmamızda literatürden farklı olarak fizyoterapi 3. sınıf öğrencileri de araştırılmak istendi. Bu nedenle bu çalışma bir üniversitenin fizyoterapi ve rehabilitasyon bölümü 3. ve 4. sınıf öğrencilerinin işsizlik kaygı düzeylerinin belirlenmesi amacıyla planlandı. Çalışmamızın sekonder amacı ise fizyoterapi öğrencilerinin işsizlik kaygı düzeyini etkileyebilecek faktörlerin belirlenmesidir.

MATERYAL VE METOT

Araştırmanın Tipi

Bu çalışma tanımlayıcı ve kesitsel tipte bir araştırmadır.

Araştırmanın Yapıldığı Yer

Araştırma Google Forms üzerinden çevrimiçi olarak yürütüldü. Google Forms üzerinden oluşturulan anketler Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Güneysu Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Yüksekokulu 3. ve 4. sınıf öğrencilerinin cevaplandırılması için

öğrencilerin mail veya mobil telefon iletişim gruplarına gönderildi. Çalışmaya dahil edilmeyi kabul eden öğrenciler onay kutusunu işaretledikten sonra sorulara erişebildi.

Araştırmanın Evren ve Örneklemi

Araştırmanın evrenini Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Güneysu Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Yüksekokulu 3. ve 4. sınıf öğrencileri oluşturmaktaydı (n:120). Araştırmada örneklem seçimine gidilmedi ve örneklemin tamamına ulaşılması hedeflendi. Araştırmaya dahil edilme kapsamında internet erişimi olan ve sorulara eksiksiz cevap veren 109 öğrenci dahil edilmiş olundu. Çalışmaya katılan öğrenci sayısı oranı %91 olarak belirlendi.

Veri Toplama Araçları

Öğrencilerin sosyodemografik bilgileri (yaş, cinsiyet, aile gelir düzeyi, not ortalaması, vb.), araştırmacılar tarafından oluşturulan tanıtıcı bilgi formu ile kaydedildi. Oluşturulan bu form, Google Forms programına aktarıldı. Benzer şekilde Google Forms üzerinden öğrencilere İşsizlik Kaygı Düzeyi Anketi uygulandı. Tekin (2015) tarafından geliştirilen “İşsizlik kaygı düzeyi anketi, “istihdamdaki daralma ve iş gücü ihtiyacındaki azalmanın etkisi” 9 madde, “çevresel ve sosyal baskı” 8 madde, “kişisel karamsarlık ve özgüven eksikliği” 5 madde ve “niteliksel olarak bilgi ve beceri eksikliği” 4 madde olmak üzere toplam dört alt boyut ve 26 maddeden oluşmaktadır.¹⁰ Anket kaygı düzeyini belirlemek amacıyla Likert tipi beşli dereceleme yöntemini kullanılmaktadır.¹¹ Anketin alt boyutlarından ve toplamından alınan yüksek puan, yüksek kaygıyı ifade etmektedir. Anketin toplam skoru için bir kesim puanı belirtilmemiştir. Anketin iç tutarlılık değerleri, istihdamdaki daralma ve iş gücü ihtiyacındaki azalmanın etkisi alt boyutu için cronbach alfa:0,86, çevresel ve sosyal baskı alt boyutu için cronbach alfa:0,82, kişisel karamsarlık ve özgüven eksikliği alt boyutu için cronbach alfa:0,76 ve niteliksel olarak bilgi ve beceri eksikliği alt boyutu için cronbach alfa:0,72 olarak belirtilmiştir.¹¹ Bu çalışma kapsamında işsizlik kaygı düzeyi anketi alt boyutları ve toplam puanının

ortalama değerleri belirlenmiştir. Ayrıca bu skorların öğrencilerin bazı sosyodemografik özelliklerine göre değişip değişmediği incelenmiştir.

Verilerin Değerlendirilmesi

Çalışma kapsamında toplanan verilerin analizinde IBM SPSS Statistics versiyon 25 kullanıldı. Verilerin normal dağılıp dağılmadığı histogram gibi vizüel yöntemler ile birlikte Shapiro Wilk test gibi analitik yöntemler kullanılarak belirlendi. Tanımlayıcı istatistikler normal dağılan verilerde ortalama ve standart sapma, normal dağılmayan verilerde ise medyan ve çeyrekler arası aralık ile belirtildi. Nitel değişkenler için tanımlayıcı istatistikler yüzde ve frekans değerleri olarak verildi. Çalışmamızda bağımlı değişkenini işsizlik kaygı düzeyi anketi sonuçları oluşturmaktadır. Bu bağımlı değişkenin alt boyutları ve toplam puanının normal dağıldığı belirlendi. Bağımlı değişken normal dağıldığı için, cinsiyet gibi kategorik değişkenlerde bağımsız gruplar t testi, 3 ve daha fazla gruplu değişkenlerde tek yönlü varyans analizi (One way ANOVA) ve post-hoc Tukey testi ile değerlendirildi. Anlamlılık $p < 0.05$ olarak kabul edildi.^{12,13}

Araştırmanın Etik Yönü

Bu çalışma için Karadeniz Teknik Üniversitesi Sağlık Bilimleri Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu'ndan (Tarih/Karar No: 2022-13) izin alındı. Çalışma Helsinki Deklerasyonu 2008 prensiplerine uygun olarak yürütüldü. Çalışmaya katılmayı kabul eden öğrenciler gönüllü olduklarına dair Google Forms üzerindeki onay kutucuğunu işaretledikten sonra sorulara erişim sağlayabildi.

Araştırmanın Kısıtlılıkları

Bu çalışma bir üniversitenin 3. ve 4. sınıf öğrencileri üzerinde gerçekleştirildi. Bu nedenle tek bir üniversiteden elde ettiğimiz bu sonuçlar önemli bilgiler sunmakla beraber tüm üniversitelere genellenemez. Ayrıca çalışma çevrimiçi olarak gerçekleştirildiği için bağımsız değişkenlerin sayısı da sınırlı düzeyde tutulmuştur.

BULGULAR VE TARTIŞMA

Katılımcıların Sosyodemografik Özellikleri

Katılımcıların 20'si erkek (%18,3), 89'u (%81,7) kadın idi. Katılımcıların yaş ortalaması $21,69 \pm 1,18$ idi. Aile gelir durumları bakımından, gelirleri bir asgari ücrete eşit olanların oranı 89 (%81,6), bir ile iki asgari ücret arasında olanların oranı 13 (%11,9), iki ile üç asgari ücret arasında olanların oranı 7 (%6,5) idi. Çalışmada Ocak 2023 asgari ücreti baz alınmıştır. Öğrencilerin barınma durumu incelendiğinde 25'inin (%22,9) aile veya akraba yanında ikamet ettiği, 11'inin (%10,1) arkadaşları ile veya kendi başına evde ikamet ettiği, 56'sının (%51,4) devlet yurdunda, 17'sinin (%15,6) özel yurtda ikamet ettiği belirlendi. Bölümü kendi isteği ile tercih edip etmeme durumunu sorguladığımızda ise 77 öğrencinin (%70,6) bölümü kendi isteğiyle tercih ettiği, 32'sinin (%29,4) kendi isteğiyle tercih etmediği belirlendi. Mezun olduktan sonra iş

bulabileceğinizi düşünüyor musunuz sorusuna, 53 öğrenci (%48,6) evet, 56 öğrenci (%51,4) hayır olarak cevap vermiştir. Mezun olduktan sonra ne kadar sürede iş bulabileceğinizi düşünüyorsunuz sorusuna ise 20 öğrenci (%18,3) 1 yıl içinde, 46 öğrenci (%42,2) 1-2 yıl içinde, 26 öğrenci (%23,9) 2-3 yıl içinde ve 17 öğrenci (%15,6) 4 yıl ve üzeri şeklinde cevap vermiştir (Tablo 1).

İşsizlik Kaygı Düzeyi Sonuçları

İşsizlik kaygı düzeyinin alt boyutları ve toplam puanı incelendiğinde, istihdamdaki daralma ve iş gücü ihtiyacındaki azalmanın etkisi alt boyutu ortalama skorunun 31,03, çevresel ve sosyal baskı alt boyutu ortalama skorunun 26,25, kişisel karamsarlık ve özgüven eksikliği alt boyutu ortalama skorunun 14,83, niteliksel olarak bilgi ve beceri eksikliği alt boyutu ortalama skorunun 11,48 ve toplam puan ortalamasının 83,16 olduğu görüldü (Tablo 2).

Tablo 1. Katılımcıların Sosyodemografik Özellikleri

Değişkenler	N	%
Cinsiyet		
Erkek	20	18,3
Kadın	89	81,7
Gelir düzeyi		
1 asgari ücret	89	81,6
1-2 asgari ücret	13	11,9
2-3 asgari ücret	7	6,5
Barınma durumu		
Aile ve akraba	25	22,9
Kendi evi	11	10,1
Devlet yurdu	56	51,4
Özel yurt	17	15,6
Bölümü kendi isteğiyle tercih etme durumu		
Evet	77	70,6
Hayır	32	29,4
Mezun olduktan sonra iş bulabileceğinizi düşünüyor musunuz?		
Evet	53	48,6
Hayır	56	51,4
Ne kadar sürede iş bulabileceğinizi düşünüyorsunuz?		
1 yıl	20	18,3
1-2 yıl	46	42,2
2-3 yıl	26	23,9
4 yıl ve üzeri	17	15,6
	Ort	SS
Yaş	21,6	1,1
Toplam	109	100

%; Yüzde, Ort: Ortalama, SS: Standart Sapma

Tablo 2. İşsizlik Kaygı Düzeyi Alt Boyutlar ve Toplam Puan Değerleri (n:109)

Değişkenler	Ort±SS	min-max
İstihdamdaki daralma ve iş gücü ihtiyacındaki azalmanın etkisi	31,03 ±6,42	13-45
Çevresel ve sosyal baskı	26,25 ± 7,14	9-40
Kişisel karamsarlık ve özgüven eksikliği	14,83 ± 4,16	6-25
Niteliksel olarak bilgi ve beceri eksikliği	11,48 ± 3,36	5-20
Toplam puan	83,61 ± 18,08	38-124

Ort: Ortalama, SS: Standart Sapma, min: minimum, max: maximum

Katılımcıların Özellikleriyle İşsizlik Kaygı Düzeyi Sonuçlarının Karşılaştırılması

Cinsiyet, gelir düzeyi ve barınma durumu bakımından işsizlik kaygı düzeyi alt boyutları ve toplam puanları arasında fark görülmedi ($p>0,05$) (Tablo 3). Bölümü kendi isteğiyle tercih edip etmeme durumu incelendiğinde, bölümü kendi isteğiyle tercih edenlerin işsizlik kaygı düzeyi alt boyut skorları ve toplam skorun anlamlı derecede daha düşük olduğu gözlemlendi ($p<0,05$) (Tablo 3). Benzer şekilde mezun olduktan sonra iş bulabileceğini düşünen öğrencilerin işsizlik kaygı düzeyi alt boyut skorları ve ölçeğin toplam skoru sonuçları anlamlı derecede daha düşük idi ($p<0,05$) (Tablo 3). Öğrencilerin iş bulabilecekleri süre bakımından verdikleri

cevaplar arasında da anlamlı derecede fark olduğu gözlemlendi. Tukey testi sonuçlarına göre toplam puan bakımından 1. yılda iş bulabileceklerini düşünen öğrencilerin işsizlik kaygı düzeyleri diğer gruplara göre anlamlı derecede daha düşük idi ($p<0,001$) (Tablo 3). 4. yılda iş bulabileceklerini düşünen öğrenciler toplam skor bakımından işsizlik kaygı düzeyleri diğer gruplara göre anlamlı derecede daha yüksek idi ($p<0,05$). İşsizlik kaygı düzeyi alt boyut skorları ve toplam puanının iş bulma sürelerine göre ikili karşılaştırma sonuçları Tablo 3’de detaylı olarak gösterilmiştir. 3. ve 4. sınıf öğrencileri arasında işsizlik kaygı düzeyi anketi alt boyutları ve toplam puanı bakımından gruplar arasında fark gözlemlenmedi ($p>0,05$) (Tablo 3).

Tablo 3. Öğrencilerin Bazı Özellikleriyle İşsizlik Kaygı Düzeylerinin Karşılaştırılması

Özellikler	İşsizlik kaygı düzeyi						
		İstihdamdaki daralma	Çevresel ve sosyal baskı	Kişisel karamsarlık ve özgüven eksikliği	Niteliksel olarak bilgi ve beceri eksikliği	Toplam puan	
	n %	Ort ± SS	Ort ± SS	Ort ± SS	Ort ± SS	Ort ± SS	
Cinsiyet	Kadın	89 81,7	31,23 ± 6,25	26,50 ± 7,02	14,70 ± 4,01	11,34 ± 3,40	83,79 ± 17,73
	Erkek	20 18,3	30,15 ± 7,27	25,15 ± 7,74	15,40 ± 4,84	12,10 ± 3,19	82,80 ± 20,0
p değeri t değeri		p:0,497 t: -0,681	p: 0,446 t:-0,765	p:0,504 t:0,670	p:0,369 t:0,903	p:0,825 t:-0,222	
Gelir düzeyi	1 asgari	89 81,6	31,49 ± 6,05	26,76 ± 6,80	15,05 ± 4	11,62 ± 3,14	84,94 ± 16,84
	1-2 asgari	13 11,9	30,07 ± 7,92	24,69 ± 8,81	14,61 ± 4,55	11,84 ± 4,25	81,23 ± 23,05
	2-3 asgari	7 6,5	27 ± 7,46	22,71 ± 7,88	12,42 ± 5,28	9 ± 3,78	71,14 ± 21,02
p değeri F değeri		p:0,174 F:1,776	p:0,250 F:1,405	p:0,271 F:1,322	p:0,126 F:2,111	p:0,133 F:2,058	

Tablo 3. (Devamı)

Özellikler			İşsizlik kaygı düzeyi				
			İstihdamdaki daralma	Çevresel ve sosyal baskı	Kişisel karamsarlık ve özgüven eksikliği	Niteliksel olarak bilgi ve beceri eksikliği	Toplam puan
			Ort ± SS	Ort ± SS	Ort ± SS	Ort ± SS	Ort ± SS
Barınma durumu	Aile ve akraba	25	31,52±6,55	25,88±7,89	15,64±4,59	12,32±4,14	85,36±20,95
	Kendi evi	22,9					
		11	29,81±7,49	25,72±7,59	13,45±5,44	11,72±3,60	80,72±21,96
	Devlet yurdu	10,1					
	Özel yurt	56	31±6,42	26,60±6,91	14,85±3,76	11,21±3,20	83,67±16,67
		51,4					
		17	31,23±6,01	26±7,07	14,47±3,93	11±2,34	82,70±16,70
		15,6					
p değeri			p:0,909	p:0,964	p:0,523	p:0,515	p:0,909
F değeri			F:0,181	F:0,093	F:0,754	F:0,767	F:0,181
Bölümü kendi isteğiyle tercih etme durumu	Evet	77	30,16±6,53	25,07±6,82	13,58±3,59	10,68±3,07	79,51±16,95
		70,6					
	Hayır	32	33,12±5,72	29,09±7,22	17,84±3,91	13,40±3,28	93,46±17,09
		29,4					
p değeri			p:0,028	p:0,007	p:<0,001	p:<0,001	p:<0,001
t değeri			t:-2,226	t:-2,751	t:-5,481	t:-4,117	t:-3,902
Mezun olduktan sonra iş bulabileceğini düşünme durumu	Evet	53	27,41±6,09	21,90±6,12	12,73±3,10	10,07±2,81	72,13±14,31
		48,6					
	Hayır	56	34,46 ± 4,61	30,37 ± 5,42	16,82±4,07	12,82±3,31	94,48±14,17
		51,4					
p değeri			p:<0,001	p:<0,001	p:<0,001	p:<0,001	p:<0,001
t değeri			t:-6,824	t:-7,656	t:-5,859	t:-4,650	t:-8,188
Ne kadar sürede iş bulabileceğinizi düşünüyorsunuz?	1 yıl	20	25,30 ± 6	19,65±5,84	11,60±3,39	9,90±2,61	66,45±14,83
		18,3					
	1-2 yıl	46	31,45±6,41	26,67±6,77	14,39±3,82	10,93±3,18	83,45±16,44
		42,2					
	2-3 yıl	26	31,80±4,60	27,34±5,92	15,53±3,45	11,57±2,78	86,26±13,90
	23,9						
	4 yıl ve üzeri	17	35,47±4,87	31,23±6,08	18,76±3,56	14,70±3,53	100,17±14,54
		15,6					
p değeri			p:<0,001	p:<0,001	p:<0,001	p:<0,001	p:<0,001
F değeri			F:10,319	F:11,148	F:12,547	F:8,594	F:15,299
Tukey testi	1vs 1-2		p:0,001	p:<0,001	p:0,025	p:0,588	p:<0,001
	1vs 2-3		p:0,001	p:<0,001	p:0,002	p:0,258	p:<0,001
	1vs 4 ve üstü		p:<0,001	p:<0,001	p:<0,001	p:<0,001	p:<0,001
	1-2vs 2-3		p:0,994	p:0,972	p:0,571	p:0,827	p:0,877
	1-2vs 4 ve üstü		p:0,071	p:0,059	p:<0,001	p:<0,001	p:0,001
	2-3vs 4 ve üstü		p:0,177	p:0,204	p:0,026	p:0,008	p:0,022
Hangi sınıfta olduğu	3. sınıf	55	31,80±5,90	26,52±6,55	15,01±4,23	11,67±3,38	85,01±17,14
		50,4					
	4. sınıf	54	30,25±6,88	25,98±7,76	14,64±4,11	11,29±3,36	82,18±19,08
		49,6					
p değeri			p:0,212	p:0,692	p:0,645	p:0,561	p:0,416
t değeri			t:1,255	t:0,397	t:0,462	t:0,583	t:0,817

Ort: Ortalama, SS: Standart Sapma

Çalışmamızın sonucunda bir üniversitenin fizyoterapi ve rehabilitasyon bölümü 3. ve 4. sınıf öğrencilerinin işsizlik kaygı düzeylerinin yüksek olduğu gözlemlendi. 3. ve 4. sınıflar karşılaştırıldığında ise gruplar arasında fark olmadığı görüldü. Bölümü kendi isteğiyle tercih edip etmeme, iş bulup bulamama ve hangi sürede iş bulabilme durumlarının işsizlik kaygı düzeyini etkilediği belirlendi.

Çalışmamızda fizyoterapi öğrencilerinin işsizlik kaygı düzeylerinin yüksek olduğu bulundu. İşsizlik kaygı düzeyleri karşılaştırıldığında ise sınıflar arasında fark olmadığı gözlemlendi. Yapılan bir çalışmada devlet ve vakıf üniversitelerinde eğitim gören son sınıf fizyoterapi öğrencilerinin işsizlik kaygı düzeyleri incelenmiştir.² Çalışmanın sonucunda devlet üniversitelerinde eğitim gören öğrencilerin kaygı düzeyleri daha yüksek bulunmuştur. Yapılan başka bir çalışmada ise fizyoterapi öğrencilerinin umutsuzluk düzeyi ve mesleki kaygı durumu incelenmiştir. Bu çalışmaya göre öğrencilerin %88'inin mesleki kaygı düzeylerinin orta ve yüksek derecede olduğu belirtilmiştir.⁹ Çalışmamızın sonuçları literatürdeki benzer çalışmalarla paralellik göstermekteydi. Özellikle son dönemlerde gerek ülkemizdeki istihdam sorunlarının gerekse ekonomik dalgalanmaların fizyoterapi öğrencilerini de etkileyebileceği düşüncesindeyiz. Ayrıca son yıllardaki artan bölüm sayısı ve mezun sayısının da öğrencilerin kaygılı hissetmesinde etken olabileceği kanaatindeyiz. Fizyoterapi ve rehabilitasyon alanında yeni istihdam alanlarının oluşturulmasının bu kaygı düzeylerindeki azalmayı pozitif yönde etkileyebileceği düşüncesindeyiz. Benzer şekilde mevcut istihdam alanlarındaki çalışan sayısının da politika yapıcılarla iş birliği içinde çalışarak artırılması gerektiği kanaatindeyiz.

Çalışmamızda cinsiyetin öğrencilerin kaygı düzeyini etkilemediği görüldü. Telci ve arkadaşlarının yaptığı çalışmada erkek fizyoterapi öğrencilerinin işsizlik kaygı düzeyi daha yüksek bulunmuştur.² Literatürde bu konuda farklı sonuçlar belirtilmiştir.

Çolakoğlu ve arkadaşlarının üniversite öğrencilerinde yaptığı çalışmada cinsiyetin işsizlik kaygı düzeyini etkilemediği belirtilmiştir.¹⁴ Benzer şekilde Kutlu ve arkadaşlarının yaptığı çalışmada iktisadi ve idari bilimler fakültesi son sınıf öğrencilerinde işsizlik kaygı düzeyleri bakımından cinsiyetler arasında fark bulunmamıştır.¹⁵ Tayfun ve arkadaşı tarafından yapılan çalışmada ise kadın öğrencilerin işsizlik kaygı düzeyleri erkek öğrencilerden yüksek bulunmuştur.¹⁶ Surat ve arkadaşı tarafından yapılan çalışmada ise erkek öğrencilerde işsizlik kaygı düzeyi yüksek bulunmuştur.¹⁷ Literatürdeki bu farklı sonuçların işsizlik kaygı düzeyini değerlendirmede kullanılan ölçeklerin ve içeriklerinin farklı olmasından kaynaklandığı düşüncesindeyiz. Ayrıca bu farklı sonuçların, eğitim görülen lisans programlarının çeşitliliğinden ve kişisel özellikler gibi faktörlerden de etkilenebileceği kanaatindeyiz.

Çalışmamızda öğrencilerin ailelerinin gelir durumuna göre işsizlik kaygı düzeyleri arasında fark gözlenmedi. Literatürde ise bizim sonuçlarımızdan farklı olarak sosyoekonomik durumun işsizlik kaygı düzeyini etkileyebileceği belirtilmiştir. Telci ve arkadaşlarının yaptığı çalışmada vakıf üniversitelerinde eğitim gören fizyoterapi öğrencilerinin işsizlik kaygı düzeyinin daha düşük olduğu belirtilmiştir. Bu durum, vakıf üniversitelerinde eğitim gören öğrencilerin ailelerinin sosyoekonomik durumunun daha yüksek olmasından kaynaklandığı şeklinde açıklanmıştır.² Benzer şekilde Çolakoğlu ve arkadaşlarının üniversite son sınıf öğrencilerinde yaptığı çalışmada yüksek sosyoekonomik düzey düşük işsizlik kaygısı ile ilişkilendirilmiştir.¹⁴ Bizim çalışmamızın sonucunun literatürdeki çalışmalardan farklı olmasının sebebinin ise, gelir düzeylerinin çoğunun bir asgari ücrete eşit olması ve gelir düzeyleri arasında çok fark olmamasından kaynaklandığı düşünüldü. İlerleyen çalışmalarda eşit oranda ve sayıda düşük, orta ve yüksek gelir düzeyine sahip fizyoterapi öğrencileri ile çalışma yapılmasının daha doğru sonuçlar ortaya koyabileceği kanaatindeyiz.

Çalışmamızda bölümü kendi isteğiyle tercih eden öğrencilerde daha az işsizlik kaygısı olduğu gözlemlendi. Bildiğimiz kadarıyla literatürde fizyoterapi öğrencilerinde bu durumu inceleyen bir çalışma bulunmamaktadır. Çalışmamızın bu sonucunun, literatüre katkı sunması bakımında önemli olduğu düşüncesindeyiz. Yıllarca icra edeceği mesleği kendi isteği ile seçen öğrencilerin daha mutlu olduğuna dair literatürde kanıtlar bulunmaktadır.^{18,19} Özellikle mesleği kendi isteği ile seçen ve bilinçli tercih yapan öğrencilerin, meslekleri ile ilgili gelecekte onları neler beklediği ve nasıl bir kişilik özelliğine sahip olması gerektiği gibi konularda daha bilgili oldukları belirlenmiştir.¹⁸ Bu bakımdan düşünüldüğünde bizim çalışmamızda da bilinçli tercih yapan öğrenciler fizyoterapistlik mesleğinin pozitif yönleri kadar negatif yönlerini de bilip buna göre tercih yapmaktadır. Bu durum da onların daha az işsizlik kaygısı duymasına sebebiyet vermiş olabilir. Çalışmamız kendi isteği ile bilinçli bir şekilde tercih yapmanın önemini bir kez daha ortaya koymaktadır. Bu bakımdan özellikle liseden üniversiteye geçişte öğrencilere tercihleri ile ilgili gerekli

destek ve yardım sağlanmalı ve öğrencinin meslek tercihi ile ilgili detaylı araştırma yapmasına izin verilmeli ve sonunda tercih kararı öğrenciye bırakılmalıdır. Bu sayede öğrencinin gelecekte icra edeceği meslekle ilgili daha az kaygı yaşaması sağlanabilecektir.

Çalışmamızda 1 yıl içinde iş bulabileceğini düşünen öğrencilerin kaygı düzeylerinin daha düşük olduğu gözlemlendi. Yine çalışmamızda iş bulabileceğini düşünen öğrenciler daha düşük kaygı düzeyine sahip idi. Fizyoterapistlerin iş bulma sürelerinin değerlendirildiği bir çalışmada yeni mezun fizyoterapistlerin iş bulma sürelerinin uzadığı belirtilmiştir.¹ Bu çalışmanın 2018'de yapıldığı düşünüldüğünde, 2024 yılında bu sürenin daha da uzadığı açıktır. Bu durumun yeni mezun veya öğrenci fizyoterapistleri negatif etkileyebileceği düşünülmektedir. Ayrıca iş bulma ile ilgili sorunlar bu bölüm öğrencilerini veya yeni mezunlarını stres ve kaygı yönünden de etkileyebilmektedir.² Bu bakımdan fizyoterapi öğrencilerinin kaygı düzeylerini azaltacak yeni istihdam olanaklarının geliştirilmesi gerektiği düşüncesindeyiz.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Sonuç olarak fizyoterapi ve rehabilitasyon bölümü 3. ve 4. sınıf öğrencilerinde işsizlik kaygı düzeyinin yüksek olduğu gözlemlendi. Sınıflar arasında ise kaygı durumu bakımından fark yoktu. Çalışmamızda cinsiyet, gelir durumu ve barınma durumunun işsizlik kaygı düzeyini etkilemediği görüldü. Bölümü kendi isteğiyle tercih edip etmeme, iş bulup bulamama ve hangi sürede iş bulabilme durumlarının ise işsizlik kaygı düzeyini etkilediği gözlemlendi.

Çalışmamızın sonuçlarına dayanarak fizyoterapi mesleğinin istihdam durumlarının arttırılması veya bölüm kontenjanlarının azaltılmasının öğrencilerin kaygı düzeylerine pozitif anlamda etkili olabileceği düşüncesindeyiz. Benzer şekilde eğitim dönemlerinde stres ve kaygı yönetimine dair derslerin müfredata eklenmesi yine öğrencilere destek vermek adına önemli olabileceği kanaatindeyiz.

KAYNAKLAR

1. Coşkunsu, D.K, Toprak, M, Duman, Ç. ve İnal, H.S. (2018). "Türkiye'de fizyoterapistlerin iş bulma sürelerinin ve istihdam durumlarının değerlendirilmesi". *Fizyoterapi Rehabilitasyon*, 29 (2), 44-52. doi: 10.21653/tjpr.365475
2. Başkurt, F, Algun, C, Katırcı Kırmacı, İ, Yosmaoğlu, B, Özdiñçler, A, Yeldan, İ, Subaşı, F, Çınar, A. ve Ayhan Kuru, Ç. (2022). "Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Eğitimi Alan Son Sınıf Öğrencilerinin İşsizlik Kaygılarının İncelenmesi". *Türk Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Dergisi*, 33 (1), 16-22. doi: 10.21653/tjpr.907069
3. Can, F. (2016). "Fizyoterapi ve rehabilitasyonun mesleki gelişim tarihçesi". *İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*,1(3), 1-6.
4. Özdiñç, S, Biçici, Y, Çamur, M. ve Turan, F.N. (2018). "Fizyoterapi ve rehabilitasyon eğitimi alan lisans öğrencilerinin mesleki kaygı düzeylerinin belirlenmesi". *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 3, 471-479. doi: 10.5961/jhes.2018.288
5. Algun, C. ve Düger, T. (2019). "Türkiye'de Fizyoterapistlik mesleği". *Sağlık Düşünce ve Tıp Kültürü Dergisi*, 49, 56-59.

6. 2010 Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sistemi (ÖSYS) Yükseköğretim Programları ve Kontenjanları Kılavuzu. <https://www.osym.gov.tr/TR,1116/2010-osys-yerlestirme-yuksekogretim-programlari-ve-kontenjanlari-kilavuzu.html>. Erişim Tarihi:19.09.2024.
7. 2016 Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sistemi (ÖSYS) Yükseköğretim Programları ve Kontenjanları Kılavuzu. <https://www.osym.gov.tr/TR,12454/2016-osys-yuksekogretim-programlari-ve-kontenjanlari-kilavuzu.html>. Erişim Tarihi: 19.09.2024.
8. 2024 Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sistemi (ÖSYS) Yükseköğretim Programları ve Kontenjanları Kılavuzu. <https://www.osym.gov.tr/TR,29532/2024-yuksekogretim-kurumlari-sinavi-yksekogretim-programlari-ve-kontenjanlari-kilavuzu.html>. Erişim Tarihi: 19.09.2024.
9. Horata, E.T. ve Taşkın, G. (2024). "Fizyoterapi Öğrencilerinin Mesleğe ve Eğitime Yönelik Tutumlarının Umutsuzluk Düzeyi ve Mesleki Kaygıya Etkisi: Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi Örneği". Türk Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Dergisi, 35 (2), 170-177. doi: 10.21653/tjpr.1313575
10. Tekin A. (2015). Üniversite öğrencilerinde işsizlik kaygısı: Süleyman Demirel Üniversitesi öğrencileri üzerine bir araştırma, Yüksek Lisans Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Isparta.
11. Taşgın, Ö, Bozgeyikli, H. ve Boğazlıyan E.E. (2017). "Üniversiteli gençlerin işsizlik kaygıları ile psikolojik dayanıklılıkları arasındaki ilişki". Hak İş Uluslararası Emek ve Toplum Dergisi, 6 (16), 551-567.
12. Cohen J. (1998). "Statistical power analysis for the behavioural sciences". 2nd ed Lawrence Erlbaum Associates. Hillsdale, NJ.
13. Apaydın, U, Eraslan, R, Balıkcı, A. and Elbasan B. "Turkish Translation/Cultural Adaptation and Psychometric Analyses of the Affordances in the Home Environment for Motor Development-Infant Scale (AHEMD-IS)". Perceptual and motor skills, 130 (2), 607-621. doi: [10.1177/0031512522114934](https://doi.org/10.1177/0031512522114934)
14. Çolakoğlu, T, Polat, E.K. ve Aydın, G.G. (2017). "İktisadi ve idari bilimler fakültesi öğrencilerinin işsizlik kaygısı üzerine bir araştırma: Biga İİBF örneği". International Journal of Innovative Approaches in Social Sciences, 1 (1), 29-39. doi: 10.29329/ijiasos.2017.85.3
15. Kutlu, Ş,Ş, Çetinbakış, M. ve Kutlu, M. (2019). "Üniversite Son Sınıf Öğrencilerinde İşsizlik Kaygısı: Bandırma Onyediy Eylül Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Öğrencileri Üzerine Bir Uygulama". Ekev Akademi Dergisi, 78, 511-522.
16. Tayfun, A.T. ve Korkmaz A. (2016). "Üniversite Öğrencilerinde İşsizlik Kaygısı: Süleyman Demirel Üniversitesi Öğrencileri Üzerinde Bir Araştırma". Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 8 (17), 534-558. doi: 10.20875/sb.91461
17. Surat, A ve Ceran D. (2020). "Üniversite Öğrencilerinin İşsizlik Kaygısı". ISPEC Journal of Social Sciences and Humanities, 4 (4), 145-166.
18. Çiftçi, G,E, Bülbül, S,F, Bayar Muluk, N, Çamur Duyan, G. ve Yılmaz, A. (2011). "Sağlık bilimleri fakültesini tercih eden öğrencilerin, üniversite ve meslek tercihlerinde etkili olan faktörler (Kırıkkale Üniversitesi örneği)". Kartal Eğitim ve Araştırma Hastanesi Tıp Dergisi, 22(3), 151-160. doi: 10.5505/jkartaltr.2011.98704
19. Temel, M, Bilgiç, Ş. ve Çelikkalp Ü. (2018). "Hemşirelik öğrencilerinin meslek seçiminde etkili faktörler". Yükseköğretim ve Bilim Dergisi, 3, 480-487. doi: 10.5961/jhes.2018.289